

5. 1 Sposoby budowania poczucia bezpieczeństwa, odpowiedniego reagowania oraz komunikowania

1. Budowanie poczucia bezpieczeństwa

1) Rutyna i przewidywalność:

- a) utrzymywanie stałego rytmu dnia,
- b) zapowiadanie najważniejszych zmian (bez obciążania dzieci nadmiarem informacji),
- c) stosowanie prostych rytuałów przy kluczowych momentach (np. krótka piosenka na powitanie).

2) Dostępność emocjonalna:

- a) pozycja na poziomie oczu dziecka podczas ważnych interakcji,
- b) reagowanie na płacz i dyskomfort w miarę możliwości (pamiętając o potrzebach grupy),
- c) krótkie, ale regularne momenty indywidualnej uwagi dla każdego dziecka.

3) Przestrzeń osobista:

- a) umożliwianie korzystania z przytulanki / kocyka w trudnych momentach,
- b) wyznaczenie osobistego miejsca na rzeczy dziecka (szafka, znaczek).

2. Reagowanie na zachowania dzieci

1) Komunikacja niewerbalna:

- a) uśmiech i kontakt wzrokowy podczas interakcji,
- b) spokojny ton głosu nawet w trudnych sytuacjach,
- c) proste gesty wspomagające komunikację werbalną.

2) Komunikacja werbalna:

- a) proste nazywanie podstawowych emocji ("Widzę, że jesteś smutny"),
- b) używanie krótkich, zrozumiałych komunikatów (jasne i zwięzłe informowanie o zasadach, unikanie nadmiaru słów i złożonych wyjaśnień).

3) Rozwiązywanie trudnych sytuacji:

- a) szybkie przekierowywanie uwagi w sytuacjach konfliktowych,
- b) stosowanie prostych, powtarzalnych komunikatów w podobnych sytuacjach,
- c) zapewnienie fizycznego bezpieczeństwa w pierwszej kolejności.

3. Komunikowanie aktywności i zmian

1) Zapowiadanie planu dnia:

- a) krótki poranny krąg z omówieniem głównych aktywności,
- b) używanie wizualnych wskazówek dla kluczowych momentów dnia,
- c) proste sygnały dźwiękowe oznaczające zmianę aktywności.

2) Sygnalizowanie przejść między aktywnościami:

- a) stałe, proste sygnały (klaskanie, krótka piosenka),

b) przygotowanie do większych zmian ("Za chwilę będzie obiad").

3) Komunikacja przy zmianach nieplanowanych:

a) bardzo proste wyjaśnienie bez nadmiaru szczegółów,

b) skupienie się na nowej aktywności zamiast na wyjaśnianiu przyczyn zmiany.

4. Wspólne zasady dla personelu

1) Spójność w działaniu:

a) uzgodnienie kilku kluczowych, prostych zasad reagowania,

b) wspólne sygnały używane przez wszystkich opiekunów,

c) krótkie, regularne spotkania zespołu.

2) Indywidualizacja podejścia:

a) podstawowe informacje o preferencjach każdego dziecka dostępne dla wszystkich opiekunów,

b) elastyczność w ramach ustalonych granic.

3) Realistyczna samoregulacja personelu:

a) wzajemne wspieranie się w trudnych momentach,

b) możliwość krótkiej przerwy w szczególnie stresujących sytuacjach,

c) system rotacji przy zadaniach wymagających dużego nakładu emocjonalnego.

5. 2 Ankieta samooceny działań dotyczących interakcji z dziećmi

Data wypełnienia: _____ Okres podlegający ocenie: _____

Instrukcja:

Niniejsza ankieta służy do samooceny realizacji zadań związanych z budowaniem relacji z dziećmi i komunikacją w naszej placówce.

Proszę o szczerą ocenę własnych działań w skali od 1 do 5, gdzie:

- 1 - rzadko stosuję / wymaga znacznej poprawy
- 2 - czasami stosuję / wymaga poprawy
- 3 - stosuję z umiarkowaną częstotliwością / akceptowalny poziom
- 4 - często stosuję / dobry poziom
- 5 - konsekwentnie stosuję / bardzo dobry poziom

I. Budowanie poczucia bezpieczeństwa

Działanie 1 2 3 4 5

- 1. Utrzymuję stały rytm dnia ☐☐☐☐☐
- 2. Zapowiadam dzieciom najważniejsze zmiany w planie dnia ☐☐☐☐☐
- 3. Stosuję powtarzalne rytuały (np. przy powitaniu, pożegnaniu) ☐☐☐☐☐
- 4. Przybliżam się do poziomu oczu dziecka podczas rozmowy ☐☐☐☐☐
- 5. Reaguję na sygnały dyskomfortu dziecka ☐☐☐☐☐
- 6. Zapewniam każdemu dziecku chwile indywidualnej uwagi ☐☐☐☐☐
- 7. Respektuję potrzebę korzystania z przedmiotów przejściowych (przytulanki, kocyk ☐☐☐☐☐

II. Komunikacja i reagowanie na zachowania dzieci

Działanie 1 2 3 4 5

- 1. Utrzymuję kontakt wzrokowy podczas komunikacji z dzieckiem ☐☐☐☐☐
- 2. Używam spokojnego tonu głosu nawet w trudnych sytuacjach ☐☐☐☐☐
- 3. Nazywam emocje dzieci ☐☐☐☐☐
- 4. Stosuję proste, zrozumiałe komunikaty ☐☐☐☐☐
- 5. Przekierowuję uwagę dzieci w sytuacjach konfliktowych ☐☐☐☐☐
- 6. Wzmacniam pozytywne zachowania dzieci ☐☐☐☐☐
- 7. Jasno komunikuję granice i zasady ☐☐☐☐☐
- 8. Modeluję właściwe zachowania ☐☐☐☐☐

III. Komunikowanie aktywności i zmian

Działanie 1 2 3 4 5

- 1. Przeprowadzam poranny krąg z omówieniem głównych aktywności ☐☐☐☐☐
- 2. Używam wizualnych wskazówek (obrazki, przedmioty) dla oznaczenia kluczowych momentów dnia ☐☐☐☐☐

3. Stosuję ustalone sygnały zapowiadające zmianę aktywności ☐☐☐☐☐
4. Uprzedzam dzieci o zbliżających się zmianach ☐☐☐☐☐
5. Wyjaśniam dzieciom nieplanowane zmiany w prosty sposób ☐☐☐☐☐

IV. Współpraca w zespole

Działanie 1 2 3 4 5

1. Stosuję uzgodnione z zespołem metody reagowania na typowe zachowania ☐☐☐☐☐
2. Używam wspólnych sygnałów i komunikatów ustalonych w placówce ☐☐☐☐☐
3. Dzielę się z zespołem skutecznymi metodami pracy z poszczególnymi dziećmi ☐☐☐☐☐
4. Uczestniczę w spotkaniach zespołu dotyczących podejścia do dzieci ☐☐☐☐☐
5. Dostosowuję swoje działania do indywidualnych potrzeb dzieci ☐☐☐☐☐
6. Wspieram kolegów/koleżanki w trudnych sytuacjach ☐☐☐☐☐

V. Trudności i obszary do rozwoju

1. Jakie trudności najczęściej napotykam w komunikacji z dziećmi?

2. W jakich sytuacjach czuję, że moja komunikacja z dziećmi jest najbardziej efektywna?

3. Jakie metody/techniki chciał(a)bym rozwinąć w zakresie budowania relacji z dziećmi?

4. Jakiego wsparcia potrzebuję, aby poprawić interakcje z dziećmi?

Data kolejnej samooceny: _____

Podpis osoby wypełniającej: _____ Podpis przełożonego: _____

Data analizy ankiety: _____

Osoba analizująca: _____

Wnioski i rekomendacje:
